

טיפולים להגברת היבול בקליף "אור"

משתתפים: יוסי גרינברג, ניצן רוטמן – שה"מ
דדי זיו, עדו אייזנברג – גדות
זמיר עשור – מו"פ צפון

רקע

לנושא הגברת היבול בזן "אור" חשיבות מכרעת על כיווני התפתחותו של זן זה באזור, בעיקר לאחר שהתברר כי קליף זה מתקשה להיכנס לניבה באופן טבעי בשנותיו הראשונות. על בסיס ממצאים אלה התחלנו בסדרה של ניסויים להעלאת היבול ב"אור", בהם נמצא, שבאמצעות חיגורי גזע (ניצן רוטמן וחוב') ניתן להשפיע בצורה ברורה על הכניסה לניבה ואף להגיע כבר בשנים הראשונות ליבול כבד (עד 8 טון/ד' בכפר הנשיא). עם זאת נצפתה בחלק מן המקומות פגיעה בחלק מן העצים המחוגרים, כפי הנראה מעודף מוטמעים ולכן, נדרשנו למציאת פתרונות נוספים ופחות אגרסיביים לנושא, אשר מתבססים על שימוש במוסטי צמיחה, כפי שנהוג באזורים אחרים.

מטרת הניסוי

העלאת היבול של הקליף "אור" בשנות הניבה הראשונות.

תיאור הניסוי

אתר: הניסוי נערך בחלקת אור (1996) בקיבוץ גדות.

מבנה הניסוי: 7 טיפולים ב- 5 חזרות של 4 עצים (סה"כ 20 עצים לכל טיפול)

- טיפולים:
1. ביקורת
 2. ג'יברלין 50 ח.מ בשיא פריחה (9/4/01)
 3. חיגור זרועות בשיא פריחה (13/4/01)
 4. הדרנול 20 ח.מ על חנט בגודל 2 מ"מ (25/4/01)
 5. טיפול 2 + 4
 6. פאואר 20 ח.מ על חנט בגודל 2 מ"מ (25/4/01)
 7. פאואר 50 ח.מ על חנט בגודל 2 מ"מ (25/4/01)

כל הריסוסים בוצעו במרסס מפוח בנפח תרסיס של 300 ל"ד/דונם. לכל הריסוסים הוספנו משטח טריטון B בריכוז 0.025%.

- בדיקות שבוצעו:
1. שקילת כל הפרי הקטוף על פי החזרות השונות.
 2. ספירת כל הפרי בחזרה.
 3. קביעת משקל הפרי הממוצע.

תוצאות

יבול

קטיף הפרי התבצע ב-1 בפברואר 2002 ובמסגרתו נשקל הפרי ונספר. חישוב המשקל הממוצע מבוסס על חלוקת משקל הפרי לעץ במספר הפירות.

טבלה 1. היבול לעץ ולדונם, מספר הפירות ומשקל הפרי הממוצע בקליף"אור, גדות 2002.

טיפול	יבול לעץ ק"ג	יבול לדונם ק"ג	מס' פירות יח'	משקל פרי ק"ג
1 ביקורת	8.9 ב	585	58.8 ב	0.151 אב
2 ג'יברלין 50 ח.מ בשיא פריחה	9.6 ב	634	69.9 ב	0.138 ב
3 חיגור גזע	45.5 א	3,002	336.5 א	0.137 ב
4 הדרנול 20 ח.מ על חנט 2 מ"מ	5.0 ב	330	30.4 ב	0.167 א
5 טיפול 2 + טיפול 4	9.1 ב	599	68.1 ב	0.134 ב
6 פאואר 20 ח.מ	6.6 ב	433	42.8 ב	0.155 אב
7 פאואר 50 ח.מ	5.0 ב	333	30.7 ב	0.163 א

מבחן תחום מרובה רמת מובהקות של 0.05

כבר במהלך הקטיף ניתן היה להבחין בהבדל המובהק בין טיפול החיגור (3) ליתר הטיפולים האחרים (1,2,4,5,6,7), כאשר בטיפול החיגור מתקבל יבול של 46 ק"ג לעץ בעוד שביתר נע היבול בין 5 ק"ג (4) ו-9.6 ק"ג (2).

גם ספירת הפירות לעץ מלמדת על יתרון מובהק לטיפול החיגור (3) עם כ-337 פירות/לעץ ביחס 30-70 פירות לעץ ביתר הטיפולים.

משקל הפרי הממוצע הראה יתרון לטיפול ההדרנול (4) ולטיפול בפאואר 50 ח.מ (7) בעוד שהטיפול המשלב ג'יברלין בשיא פריחה עם הדרנול על חנט בגודל 2 מ"מ (4), טיפול החיגור (3) וטיפול הג'יברלין בשיא פריחה (2) גרמו להפחתת משקל הפרי הממוצע.

מסקנות ודין

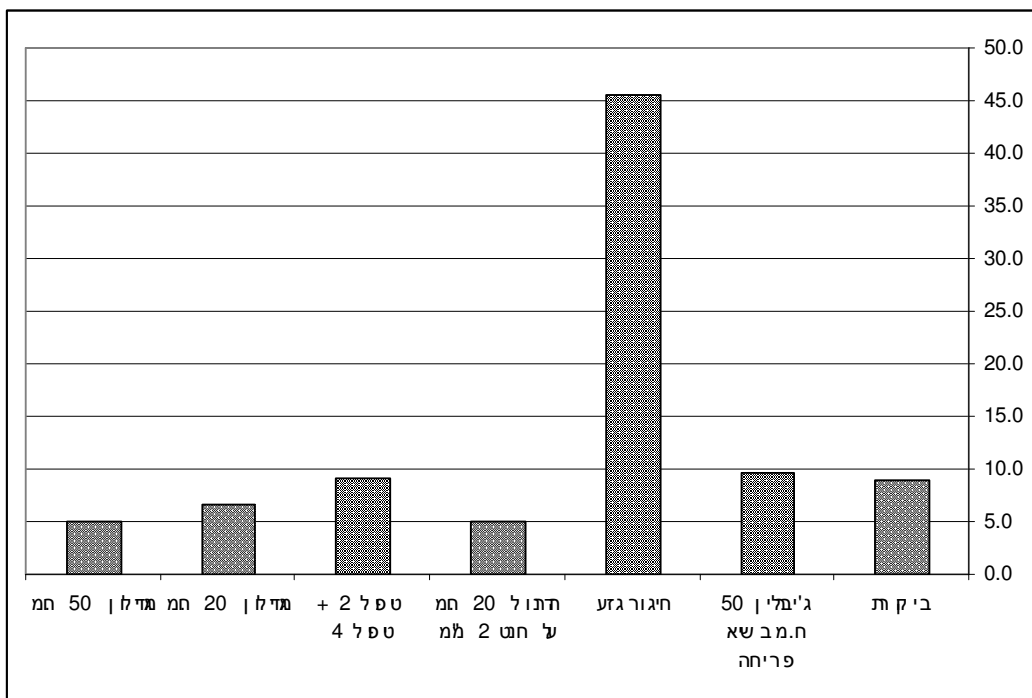
תוצאות הניסוי מלמדות, שחיגור הגזע הוא עדיין הברירה היחידה לקבלת יבול טוב בקליף "אור" בשנות הניבה הראשונות ולמרות, שבאזורים אחרים הצליחו לפתור את בעיית הכניסה לניבה על ידי שימוש בתכשיר ג'יברלין, לא נראה כי באזורנו ניתן יהיה לאמץ שיטות אלה בשנים הראשונות.

ההבדל הברור בין טיפול החיגור ליתר הטיפולים היה בולט לעין והוא מצביע על חשיבות החיגור לקבלת יבול טוב בשנות הניבה.

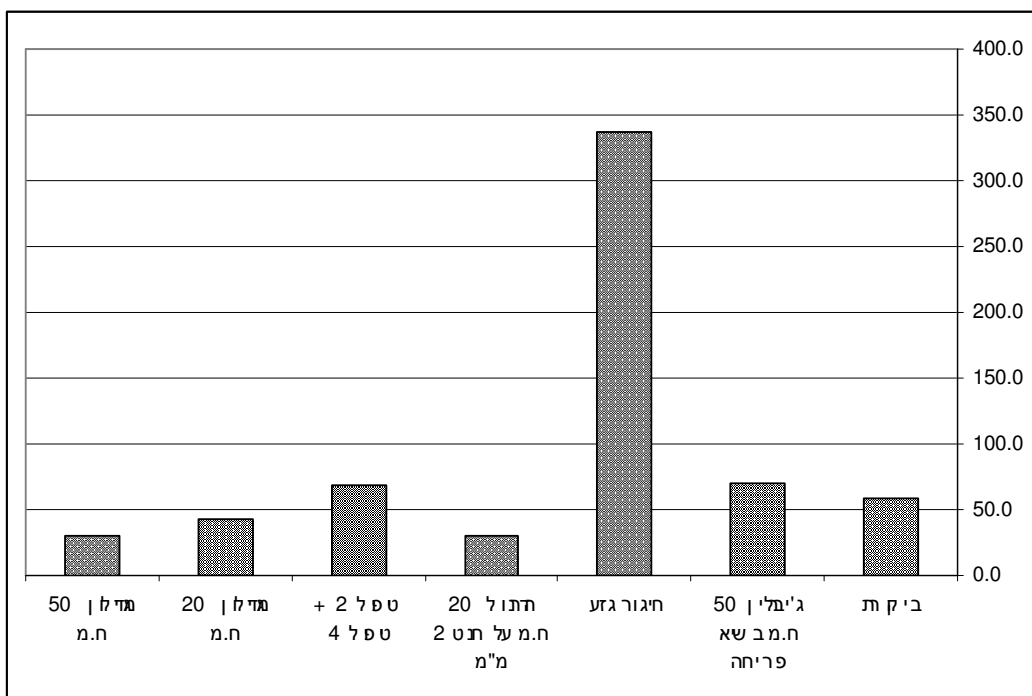
בתוכנית העבודה לשנת 2002, נבחן גם את השלכות החיגור בשנה עוקבת (גדות), השפעת חיגור 50% מהזרועות במטע מבוגר (חולתה) ושימוש במוסתי צמיחה לשיפור החנטה (קדרים).

גראפים בעמוד הבא.

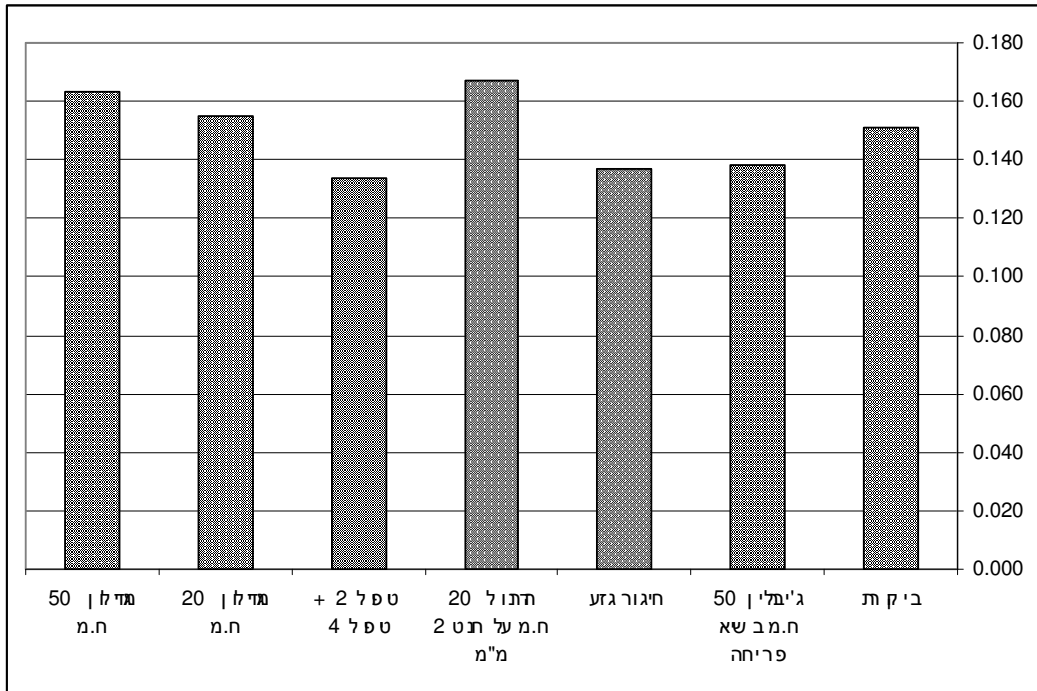
נספח

איור 1. היבול לעץ (ק"ג) בקליף "אור" על פי הטיפולים השונים, גדות 2002.

איור 2. מספר הפירות לעץ (יח) בקליף "אור" על פי הטיפולים השונים, גדות 2002.

איור 3. משקל הפרי הממוצע (ק"ג) בקליף "אור" על פי הטיפולים השונים, גדות 2002.